הוא דאמר. ר"א כתנן המנרי ס"ל דאפילו בשחוטין לית ליה דמייה: **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים בכוס שכבר נשחט אם מת המשתלח מביא חבירו מן השוק ומזווג לדם ולא אמרינן הואיל ונלחה הדם במיתת חבירו ישפך ויביא שניס ויגריל עליהן ויתכפר בהן: **ואמאי יתנן** [ו]ר"א אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים הוא דאמר כחנן המצרי [ז]דתניא חנן המצרי אומר אפילו דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה אמר רב [א]אטבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ונפלה אחת מהם לים הגדול הותרו כולן דאמרינן הך דנפל היינו דאיסורא איתיביה רבא לרב נחמן אפילו אחת בריבוא ימותו כולן אמאי נימא [ב] דמית איסורא מית א"ל רב דאמר כר' אליעזר [ח]דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן [ג] והא אמר ר"א [ט]לא התיר רבי אליעזר אלא [כ]שנים שנים אבל אחד אחד לא א"ל אנא [ד] תרתי קאמינא אמר רב [ה] טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ופרשו ארבעים למקום אחד וששים למקום אחר פרשה אחת מארבעים אינה אוסרת אחת משששים אוסרת מאי שנא אחת מארבעים דלא דאמרינן איסורא ברובא איתיה אחת מששים נמי אמרינן איסורא ברובא איתיה אלא [ו] אם פרשו ארבעים כולן למקום אחד אין אוסרות ששים למקום אחד אוסרות כי אמריתה קמיה דשמואל א"ל הנח לעבודת כוכבים שספיקה וספק ספיקה אסורה עד [ז] סוף העולם מיתיבי [י]ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת כיצד [ח] כוס של עבודת כוכבים שנפל לאוצר מלא כוסות כולן אסורין פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין [ט] תנאי היא [י]דתניא ר' יהודה אומר [יא]רימוני באדן אוסרין בכל שהוא כיצד נפל אחד מהן לתוך ריבוא ומריבוא לריבוא אסורין ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש לריבוא אסורין [יב]ומריבוא [יג] לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר שמואל דאמר כמאן אי כרבי יהודה אפילו בשאר איסורים [יא] אסור אי כר"ש אפילו בעבודת כוכבים נמי שרי וכי תימא שאני ליה לר"ש בין עבודת כוכבים לשאר איסורים אלא הא דתניא ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת מני לא רבי יהודה ולא ר' שמעון לעולם רבי שמעון [יב] ושמואל סבר לה כר' יהודה בחדא ופליג עליה בחדא אמר מר מריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר **ותנן** ר"א אומר כו'. לא שייך למימר אדפריך מר' אליעזר לסייעיה מדרבנן דאמרו אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן יצאו לבית השריפה וגבי כוסות ישפך לאמה דלמא דרבנן לאו משום דחייה פסלי אלא מטעם אחרינא [יא]: **ונפלה אחת מהן לים הגדול הותרו כולן.** משום דמדאורייתא [יב] ברובא בטיל כדפירשנו [מס"ה] הקילו כאן ודוקא נפלה ממילא אבל הפילה אפילו שוגג קנסינן אטו מזיד ודוקא ליס הגדול שאינה בעין אבל פירשה לא כדמוכח בהחיא [יג] ופרשו ארבעים למקום אחד דלא מהניא פרישתה [יד] להתיר השאר [טו] וכן מוכח דקאמר רב דאמר כר"א וגבי אין המדומע מדמע אלא לפי החשבון שמעינן ליה לר"א בפ"ק [טו] דתרומות דאמר היא סאה שנפלה אבל האחרים לא נתקנו: **רב דאמר בר"א.** תימה הא טעמא דר"א משום דכתיב (ויקרא כב) מום בם הוא דלא ירצו הא ע"י תערובת ירצו כדמפרש ביומא פ' שני שעירים (דף סד.) אבל בעלמא לא וי"ל דהא דאיצטריך לן קרא לא לחד בתרי אצטריך דבלאו קרא ברובא בטיל אלא לחד בחד אצטריך והש"ס מייתי ליה לקרא משום דכיון דכל כך התיר הכתוב אין לאוי להחמיר מדרבנן לגבוה:

פירש אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין. לא אצטריך מריבוא לריבוא אלא למימר מאן דאסר אסר בכולהו כדפרישית לעיל א"נ משום דיש חילוק בין ריבוא ראשון לריבוא שני דריבוא ראשון אי מתהני מכולהו בצת אחת אסור דקמתהני בחדא ספיקא כיון דבצת אחת מתהני אבל ריבוא שני אפילו נהנה מכולם בצת א' ספק ספיקא הוא ושרי וכן מריבוא לג' ומג' לג' מותר אבל אסור ליהנות מג' הראשונים בצת אחת ומן השניים שרי מהאי טעמא דפרישי [טו] ובקונטרס לא פירש כן:

אם קרב הראש כו'. מתני' היא (לקמן עז:) איכרים כשרים בגמרי בעלמא מום אם לא נמלך כהן והקריב אחד מן הראשין יקרבו כל הראשין כולן ואבל הפילבים יקרבו. וכן אם קרב אחד מן הכרעים יקרבו כל הכרעים דתליגן איסור בגאותו אקרב ראשון. והא הכא דאילו אחת לגמלוני אמרינן ליה יצאו לגיה הסריפה שלא תקריב ספק בעל מום וכי לא נמלך והקריב אחד שרי לאכול האיסור בו מכשרין האיברים הדומין לו ומלגו: **הוא דאמר.** ר' אליעזר כהן המנרי סבירא ליה דאמר אפילו שחוטין אין נלחין: **אפילו דם.** בכוס של שעיר הנעשה בפנים שנשחט מביא חבירו ומזווג לו, אם מת המשתלח מביא שעיר מן השוק לחיות זוג לדם זה לשתלח אמת המת ולא אמרינן נלחה השחוט משמע חבירו ויביא שניס ויגריל עליהן בתחילה: **טבעת של עבודת כוכבים.** של תקרובת עבודת כוכבים בה]: **ואמאי.** יאמרו כולן כיון דמת חד מיניהו ליפתרו אינך כולהו ואימא הא דמית דאיסורא נמי: **כר' אליעזר.** דאמר בתמתיתין אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשין כולן: **והאמר ר' אליעזר.** דאמר בכל חד דהאי דהימיתא ואיסורא אלין בהאי דאיסורא אלא שהוא נחבטל וחיה נראה דרך גנאי שיזדמן שום אכילת איסור לפיהו, דהא מה"ט נוהגין העולם להשליך אחד אפילו מתערובת איסור שנתבטל ברוב מעצמו. לאפוקי במפלי אין האיסור עדיין לפנינו בודאי, דמימר אמר האיסור נפל ולא יזדמן שום דבר אסור לפיהו, הלכך במבטל לא קנסינן שוגג אטו מזיד משום דודאי לא ירבה במזיד כדי לאכול האיסור הבדור, משא"כ אם הפילה שיתלה לומר האיסור נפל לים. ובהכי ניחא נמי מה שכתבו הפוסקים לענין ביטול חד בתרי וז"ל ומיהו אע"פ שנתחכה חתיכה אחת אין תולין לומר האיסור נתחך ונתבטל ויהיו כולן מותרין כו' כן נ"ל (נאר שפא פי' מ'):

אם קרב הראש כו'. מתני' היא (לקמן עז:) איכרים כשרים בגמרי בעלמא מום אם לא נמלך כהן והקריב אחד מן הראשין יקרבו כל הראשין כולן ואבל הפילבים יקרבו. וכן אם קרב אחד מן הכרעים יקרבו כל הכרעים דתליגן איסור בגאותו אקרב ראשון. והא הכא דאילו אחת לגמלוני אמרינן ליה יצאו לגיה הסריפה שלא תקריב ספק בעל מום וכי לא נמלך והקריב אחד שרי לאכול האיסור בו מכשרין האיברים הדומין לו ומלגו: **הוא דאמר.** ר' אליעזר כהן המנרי סבירא ליה דאמר אפילו שחוטין אין נלחין: **אפילו דם.** בכוס של שעיר הנעשה בפנים שנשחט מביא חבירו ומזווג לו, אם מת המשתלח מביא שעיר מן השוק לחיות זוג לדם זה לשתלח אמת המת ולא אמרינן נלחה השחוט משמע חבירו ויביא שניס ויגריל עליהן בתחילה: **טבעת של עבודת כוכבים.** של תקרובת עבודת כוכבים בה]: **ואמאי.** יאמרו כולן כיון דמת חד מיניהו ליפתרו אינך כולהו ואימא הא דמית דאיסורא נמי: **כר' אליעזר.** דאמר בתמתיתין אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשין כולן: **והאמר ר' אליעזר.** דאמר בכל חד דהאי דהימיתא ואיסורא אלין בהאי דאיסורא אלא שהוא נחבטל וחיה נראה דרך גנאי שיזדמן שום אכילת איסור לפיהו, דהא מה"ט נוהגין העולם להשליך אחד אפילו מתערובת איסור שנתבטל ברוב מעצמו. לאפוקי במפלי אין האיסור עדיין לפנינו בודאי, דמימר אמר האיסור נפל ולא יזדמן שום דבר אסור לפיהו, הלכך במבטל לא קנסינן שוגג אטו מזיד משום דודאי לא ירבה במזיד כדי לאכול האיסור הבדור, משא"כ אם הפילה שיתלה לומר האיסור נפל לים. ובהכי ניחא נמי מה שכתבו הפוסקים לענין ביטול חד בתרי וז"ל ומיהו אע"פ שנתחכה חתיכה אחת אין תולין לומר האיסור נתחך ונתבטל ויהיו כולן מותרין כו' כן נ"ל (נאר שפא פי' מ'):

יט אבגד מיי' פ"ז מהל' ע"ז הל"י טוש"ע יו"ד סי' קמ: **כ** ה מיי' פט"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ד טוש"ע יו"ד סימן קי סעיף ג:

כא ו מיי' שם הלכה י עי' במ"מ טוש"ע שם סעיף ח:

מוסף רש"י

אפילו דם בכוס. ומת המשתלח, לא נלחה הדם אלא מביא שעיר אחר ומזווג לדמה וכשר הדם למתמיתין וזה ישתלח, ולשון אפילו דנקט משום דשלשה מחלוקות בדבר, איכא למ"ד אפילו בעלי חיים נדחים דקתני ואם משהגיל מת אחד מהן יביא שניס ויגריל עליהם כגתמילה. והשאר ידמה, ואיכא למ"ד מביא חבירו אלא בהגרלה, דבעלי חיים אין נדחין והגרלה לא מעכבת, אבל דם בכוס ומת המשתלח ישפך הדם, דשחוטין נדחין ואין מחכין ונלחין, ואמאי תנן המנרי למימר אפילו דם בכוס מזווג לו אחר (לעיל לד:) **אלא שנים שנים.** זוג זוג יקריבם, דאיכא למימר מינו דהאי לאו אפילו אם לא אם לא אם לא